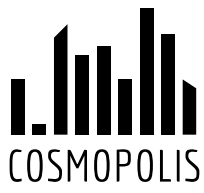

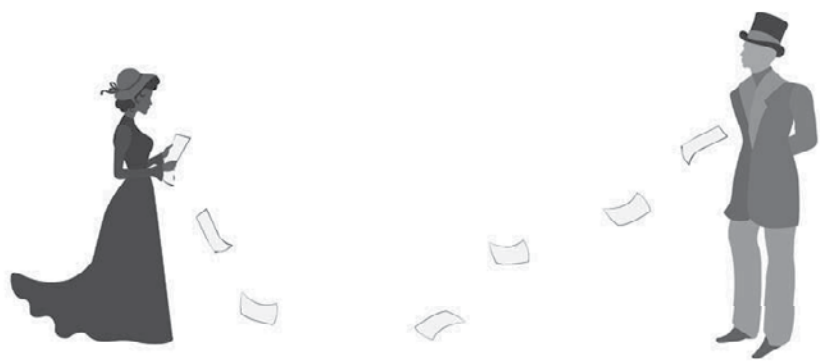
REBELKY Z OXFORDU JAK SVRHNOUT VÉVODU

EVIE DUNMORE

COSMOPOLIS

REBELKY Z OXFORDU JAK SVRHNOUT VÉVODU

EVIE DUNMORE

Přeložila Michaela Martinová

Copyright © 2019 by Evie Dunmore

All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part any form.

This edition published by arrangement with **Berkley**, an imprint
of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Cover Design and illustration © Farjana Yasmin

Cover background references courtesy of Shutterstock.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2022

Translation © Michaela Martinová, 2022

ISBN 978-80-271-3380-2

*Pro dědu,
který mě naučil, že se můžu postavit čemukoli,
ale nemusím snášet všechno.*

KAPITOLA 1

Kent, srpen 1879

„V žádném případě. Takový ztřeštěný nápad, Annabelle.“ V Gilbertových očích se objevil vyplašený výraz zajíce, který ví, že jsou mu psi v patách.

Annabelle sklopila zrak. Věděla, že tento plachý výraz na jejího bratrance zabírá. Ze všech druhů mužů, s nimiž si musela umět poradit, nepatřil nadutý ignorant mezi ty nejnáročnější. Na druhou stranu, když v ruku takového muže spočíval její osud, celou situaci to jenom zhoršovalo. Gilbert jí mohl ve své malé přeplněné pracovně vyfouknout její životní šanci přímo před nosem a co nejrychleji se vrátit k obdivování čerstvě přišpendlených motýlů ve vitríně, která ležela na stole mezi nimi.

„Co přijde příště?“ zeptal se. „Oznámíš mi, že se chceš dát k cirku? Nebo budeš kandidovat do parlamentu?“

„Vím, že je to neobvyklé,“ odpověděla, „ale –“

„Na žádný Oxford nepůjdeš!“ zařval a praštil rukou do stolu.

Otcova starého stolu. Stolu, který otec v poslední vůli raději odkázal Gilbertovi, než aby ho zanechal jí. Ten důstojný kus nábytku jejímu bratranci nijak nepomohl: věkem opotřebovaný

stůl na čtyřech vyřezávaných lvích tlapách by posílil autoritu každého muže, který by za ním trůnil, ale Gilbert se stále čepýřil jako vyděšené kuře. Bylo pochopitelné, že se cítí přepadený ze zálohy. Vždyť překvapila i samu sebe. Po dlouhých pěti letech, kdy Gilbertovi sloužila jako děvečka pro všechno, nečekala, že ještě někdy ucítí tu naléhavou touhu. S hlavou skloněnou a nohama na zemi přijala skutečnost, že hranice panství Chorleywood jsou zároveň hranicemi jejích snů. A potom ji do hrudi silou šípu udeřila novinka, že na oxfordské univerzitě otevřeli kolej pro ženy.

Chtěla to ignorovat, ale sotva po týdnu se její pracně vybudované sebeovládání rozpadlo na kusy.

Ale jistě nešlo jenom o to, že by toho chtěla příliš. Kdo věděl, jak dlouho jí ještě Gilbertova zchátralá domácnost ochrání před bídou? Před pozicí, v níž bude snadnou kořistí pro nějakého chlápěného pána? Během dne mechanicky vykonávala rutinní záležitosti, ale v noci se jí do podvědomí vkrádala myšlenka, že věčně balancuje nad propastí a tam, na dně, na ni číhá stáří v chudobinci. Ve svých nočních můrách padala a padala.

Prsty nahmatala tenkou obálku v kapse zástěry. Její přijímací dopis na Oxford. Náležitě vzdělání by mohlo její pád zbrzdit. „Tenhle rozhovor je u konce,“ prohlásil Gilbert.

Zařala ruce v pěst. *Hlavně klid. Zůstaň v klidu.* „Nechtěla jsem se s tebou hádat,“ řekla potichu. „Doufala jsem, že budeš mít radost.“ Taková nehorázná lež.

Gilbert se zamračil. „Tys mi chtěla udělat radost?“ Ve tváři se mu mihl výraz podobný obavám. „Jsi v pořádku?“

„Myslela jsem si, že vzhledem k výhodám, které to přinese tvé rodině, tu příležitost uvítáš.“

„Výhodám –“

„Omlouvám se, bratráčku,“ přerušila ho. „Neměla jsem plýtvat tvým drahocenným časem.“ Zvedla se k odchodu.

„Nespěchej,“ zarazil ji Gilbert a mávl rukou. „Posad' se.“

Zadávala se mu zpříma do očí. „Vím, že máš s chlapci velké plány,“ pokračovala, „a guvernantka s titulem z Oxfordu by ti s nimi mohla pomoci.“

„Jistěže mám plány, solidní plány. Ale ty už umíš řecky a latinsky víc, než je nutné, a určitě víc, než je vhodné.“ Gilbert nespěchavě zamlaskal. „A je dobře známo, že přílišné vzdělání narušuje ženský mozek. Jak nám to může být ku prospěchu, co?“

„Mohla bych se ucházet o místo guvernantky nebo společnosti na panství.“

To bylo její poslední eso v rukávu – jestli s Gilbertem nepohne ani zmínka o baronu Ashbym, pánovi šlechtického sídla na kopci a majiteli panství, pak už nic. Bratránek totiž uctíval půdu, po níž tento aristokrat chodil.

Skutečně ztichl. Skoro slyšela, jak se jeho mysl pomalu rozbíhá, otáčí se jako starý kuchyňský brus, *starý*, protože Gilbert nikdy neměl dost peněz na údržbu domku. Což byl logický důsledek toho, že jeho malý plat za zvonění v kostele zůstával stejný, zatímco jeho rodina se neustále rozrůstala.

„No,“ odtušil Gilbert, „to by mohlo vydělat pěkných pár penzí. Pán dobře platí.“

„To ano. Ale já to chápu – ani spousta peněz by nedokázala ospravedlnit takovou nepatřičnost.“

„Pravda, pravda, ale vzhledem k tomu, že by to sloužilo vyššímu účelu, by to zas až taková nepatřičnost nebyla.“

„Ach!“ vykřikla, „nemohla bych tam jít, teď když jsi mi ukázal všechny nedostatky v mém plánu – co kdyby mi to narušilo mozek...“

„No tak, nepřeháněj,“ opáčil Gilbert. „Tvoje hlava je nejspíš na knihy docela zvyklá. Bez tvých rukou se však neobejdeme ani týden. Musel bych si místo tebe najmout výpomoc.“ Zvedl k ní znepokojivě mazaný pohled. „A to, jak víš, nám rozpočet nedovolí.“

Jaká smůla, že zrovna *ted'* musel objevit kouzlo plánování výdajů. Bezpochyby chtěl, aby mu kompenzovala veškeré výlohy, které její odchod způsobí, protože ho stála přesně... vůbec nic. Malé stipendium jí bohužel na šaty a na jídlo nepostačí.

Naklonila se na židli dopředu. „Kolik bys platil služebné, bratráčku?“

Zkřížil ruce. „Dvě libry.“

Povytáhla obočí. „Dvě libry?“

Ve tváři se mu objevil paličatý výraz. „Ano. Beth je, ehm, zase v očekávání. Musím najmout další pomocníci.“

Nic takového neudělá, ale to si nechala pro sebe. „Potom ti budu každý měsíc posílat dvě libry.“

Gilbert se zamračil. „A jak to chceš dokázat?“

„Docela snadno.“ *Nemám ani poněti.* „Bude tam hodně žáků, kteří potřebují doučování.“

„Chápu.“

Nebyl o tom přesvědčený a ona také ne, protože ani služky na panství by si nevydělalaly dvě libry měsíčně, a kdyby dala dohromady dva šilinky, byl by to zázrak.

Vstala a natáhla ruku přes stůl. „Máš moje slovo.“

Gilbert si její ruku prohlížel, jako by to bylo nějaké cizokrajné stvoření. „Pověz mi,“ řekl, „jak si můžu být jistý, že si neosvojíš ty jejich moresy a že se sem nakonec vrátíš?“

V hlavě měla prázdno. Zvláštní. Jediným důvodem, proč se z Gilberta snažila vymámit svolení, bylo udržet si místo v jeho domácnosti – žena potřebovala svoje místo, ať už bylo kdekoli. Při

pomyšlení, že by mu na tohle měla dát svoje slovo, se však něco uvnitř ní vzbourilo.

„Ale kam jinam bych měla jít?“ zeptala se.

Gilbert našpulil rty a nepřítomně se poplácal po břiše. Dal si načas, než znovu promluvil. „Kdyby ses opozdila s platbou,“ prohlásil nakonec, „musel bych tě požádat, ať se vrátíš.“

V duchu pomalu přemítala nad jeho slovy. Aby ji mohl povolat zpátky, nejdřív by ji tam musel pustit. Znamenalo to, že ji pouští.

„Ujednáno,“ dostala ze sebe.

Stisk jeho měkkých prstů ve své mozolnaté dlani skoro neznamenal. Opřela se o stůl, jedinou stabilní věc v místnosti, která se před ní najednou celá rozmazala.

„Samozřejmě budeš potřebovat gardedámu,“ slyšela ho, jak říká.

Nedokázala potlačit smích. Ten hrdelní zvuk ji téměř vylekal.

„Ale vždyť je mi pětadvacet.“

„Hmm,“ opáčil Gilbert, „předpokládám, že s takovým vzděláním stejně budeš pro manželství naprosto nevhodná.“

„V tom případě mám velké štěstí, že po žádných vdavkách netoužím.“

„Ano, ano,“ přitakal Gilbert. Věděla, že dobrovolné staropanenství neschvaluje, protože *to nebylo přirozené*. Obavami vyjádřenými nad její ctností učinil protokolu zadost, ačkoli sám nejspíš tušil, že jsou zbytečné. Protože, jako každý v Chorleywoodu, určitě něco tušil.

Jako na povel se zamračil. „Musíme si ujasnit ještě jednu věc, Annabelle. Chci, aby to bylo naprosto jasné.“

Ta slova se nad nimi vznášela jako káňata, která se chystají vrhnout na svou kořist.

Jen ať si do ní klovnou. V téhle chvíli byla její citlivost stejně mozolnatá jako její ruce.

„Oxford, jak známo, je místem neřesti,“ spustil Gilbert, „hadí doupě plné opilců a zhýralců. Pokud se zapleteš do něčeho nevhodného, pokud se objeví jen stín pochybností o morálce tvého chování, jakkoli mě to rmoutí, přijdeš o své místo v tomto domě. Muž v mém postavení, ve službách anglikánské církve, se musí vyhnout skandálu.“

Bezpochyby měl na mysli skandál týkající se nějakého muže. Kvůli tomu neměl důvod se obávat. Byla tu však otázka jejího stipendia. Gilbert předpokládal, že jí ho udělila univerzita, ale ve skutečnosti byla jejím mecenášem Národní společnost za volební právo žen, již nyní musela podpořit v úsilí o získání volebního práva pro ženy. Na svoji obranu musela říct, že se o společnosti poprvé dozvěděla prostřednictvím jisté lady Lucie Tedburyové a jejích inzerátů o stipendiích pro ženy, nikoli proto, že by se zajímala o politický aktivismus. Přesto dokázala bezpečně odhadnout, že na seznamu morálních prohřešků v Gilbertově knize se *volební právo pro ženy* zařadí těsně za *skandály z vášně*.

„Stará panna z venkova by naštěstí měla být všech skandálů uchráněna,“ prohlásila vesele, „dokonce i v Oxfordu.“

Gilbert znovu podezíravě přimhouřil oči. Pod jeho bádavým pohledem se celá napjala. Přehnal to snad? První rozkvět mládí už možná měla za sebou a vykopávání brambor ve větru, slunci a dešti jí kolem očí vykreslilo několik jemných vrásek. Ale po ránu jí zrcadlo stále ukazovalo stejnou tvář, jako když jí bylo čerstvých dvacet, stejné šikmé lícní kosti, drobný nos a, jako odkaz na její francouzské předky, ústa, která jako by byla pořád trochu našpuřená. Ústa, která dokázala přimět muže, aby se do ní úplně zbláznili. Nebo alespoň tak jí to bylo řečeno.

Jízlivě zvlnila rty. Kdykoli někde zahlédla svůj odraz, spatřila především svoje oči. Jejich zelenou jiskru již dávno otupilo vědo-

mí, které neměla žádná čerstvá debutantka, vědomí, které ji před skandály chránilo mnohem lépe, než by ji kdy mohla ochránit uvadající krása. Upřímně, tou poslední věcí, již by si přála, bylo znovu se dostat do problémů kvůli muži.

KAPITOLA 2

Westminster, říjen

„Nyní,“ prohlásila lady Lucie, „si pro naše nové členky zopakujeme pravidla pro předávání našeho letáku džentlmenovi. Zprvė: identifikujte vlivného muže. Zadruhé: přistupte k němu odhodlaně, ale s úsměvem. Zatřetí: pamatujte, že vycítí, pokud máte strach, ale obvykle se on bojí víc vás.“

„Jako psi,“ zamumlala Annabelle.

Žena na ni upřela své bystré šedé oči. „No ano.“

Očividně měla dobrý sluch, což bylo třeba mít na paměti.

Annabelle si zmrzlými rukama sevřenými v pěst přitáhla šál blíž k hrudníku. Hrubá vlna nenabízela příliš dobrou ochranu před chladnou londýnskou mlhou, jež se vznášela nad Parlamentním náměstím, a už vůbec ne před pronikavými pohledy kolemjdoucích. Parlament byl v tomto období uzavřený, ale po Westminsteru pořád procházela spousta džentlmenů připravující zákony, které je všechny řídily. Žaludek se jí sevřel při pomyslení, že by se měla k takovému muži přiblížit. Žádná slušná žena by se na ulici ne bavila s cizincem, a už vůbec ne, když při tom mává letáky, které směle hlásají: *Zákon o majetku vdaných žen dělá z každé manželky otrokyni!*

Na tom titulku bylo samozřejmě něco pravdy – kvůli zákonu o majetku přišla zámožná žena ve svatební den o veškeré svoje jmění ve prospěch manžela... Přesto se, vzhledem k nesouhlasným pohledům, jimiž kolemjdoucí jejich skupinku provrtávali, snažila držet letáky diskrétně. Její úsilí však přišlo nazmar, jakmile lady Lucie, tajemnice Národní společnosti za volební právo žen, otevřela ústa k motivačnímu projevu. Ta dáma byla zdánlivě étericky vyhlížející stvoření, půvabná jako porcelánová panenka s dokonale hladkými světlými vlasy a jemnou tváří srdcovitého tvaru, ale když se obrátila ke svým žačkám, její hlas proťal náměstí jako výstražná siréna.

Jak byly ostatní dívky přinuceny k účasti? Choulily se jako ovce v bouři, zjevně si přály být někde jinde a Annabelle by vsadila svůj šál, že žádná z nich nebyla zavázána pokladně stipendijní komise. Rusovlasá dívka vedle ní vypadala se svýma kulatýma hnědýma očima a pršáčkem zružovělým zimou docela nenápadně, ale díky tomu, co se po Oxfordu šušovalo, věděla, kdo ta mladá žena je: slečna Harriet Greenfieldová, dcera nejmocnějšího britského bankovního magnáta. Mocný Julien Greenfield nejspíš netušil, že jeho dcera pracuje pro tuto věc. Kdyby se to dozvěděl, určitě by ho trefil šlak.

Slečna Greenfieldová držela letáky s takovou opatrností, jako by čekala, že se jí pokusí ukousnout ruku. „Identifikovat, přistoupit, usmát se,“ mumlala si. „Docela jednoduché.“

To sotva. S vysoko vyhrnutými límci a nízko staženými klobouky působil každý muž spěchající kolem jako nedobytná pevnost.

Dívka vzhlédla a jejich pohledy se setkaly. Nejlepší bylo srdečně se usmát a odvrátit oči.

„Vy jste slečna Archerová, že ano? Ta stipendistka?“

Slečna Greenfieldová na ni vykukovala zpoza fialové kožešinové štolý.

Jak jinak. Šuškanda v Oxfordu fungovala oběma směry.

„Přesně tak, slečno,“ odpověděla a přemýšlela, jestli se dočká lítosti, nebo posměchu.

Místo toho se oči druhé ženy rozzářily zvědavostí. „Musíte být strašně chytrá, když jste získala stipendium.“

„No, děkuju,“ odvětila Annabelle pomalu. „Spíš příšerně převzdělaná, řekla bych.“

Slečna Greenfieldová se zachichotala. Zněla velmi mladě. „Já jsem Harriet Greenfieldová,“ představila se a natáhla ruku v rukavičce. „Tohle je vaše první schůzka bojovnic za volební právo žen?“

Lady Lucie se zdála být příliš pohlcená svým vlastním projevem o spravedlnosti a Johnu Stuartu Millovi, než aby si všimla, že se spolu daly do řeči.

Přesto Annabelle ztišila hlas do šepotu. „Je to moje první schůzka, ano.“

„Ach, skvělé – moje také,“ řekla slečna Greenfieldová. „Doufám, že to bude stát za to. Najít svoji vznešenou věc je rozhodně mnohem těžší, než by se dalo čekat, že?“

Annabelle se zamračila. „Svoji... vznešenou věc?“

„Ano, nemyslíte si, že každý by se měl věnovat nějaké ušlechtilé věci? Chtěla jsem se připojit k Dámskému výboru pro reformu vězeňství, ale mamá mi to nedovolila. Tak jsem zkusila Královskou zahradnickou společnost, ale to byl omyl.“

„To je mi líto.“

„Je to proces.“ Slečnu Greenfieldovou to nijak nevyvádělo z míry. „Mám pocit, že bojovat za práva žen mezi takové ušlechtilé věci patří, ačkoli musím přiznat, že pouhé pomýšlení na to přistoupit k džentlmenovi a –“

„Nějaký problém, slečno Greenfieldová?“

Hlas prořal vzduch jako výřtel, až sebou obě trhly. Potíže. Lady Lucie na ně upírala planoucí zrak, malou pěst založenou v bok.

Slečna Greenfieldová sklonila hlavu. „N-ne.“

„Ne? Zdalo se mi, že o něčem diskutujete.“

Slečna Greenfieldová ze sebe vyrazila nicneřikající vypísknutí. Lady Lucie byla známá tím, že si s nikým nebrala servítky. Proslýchalo se, že sama způsobila diplomatický incident, v němž hrál hlavní roli španělský velvyslanec a stříbrná vidlička...

„Jenom jsme si trochu dělaly obavy, protože je to pro nás celé nové,“ ozvala se Annabelle a lady Lucie ji provrtala nemilosrdným pohledem. Svatá prostoto. Tajemnice nebyla ženou, která by zakrývala své nálady sladkými úsměvy. Tam, kde stovky jiných žen prozařovaly domácnost jako sluneční paprsky, tahle metala hromy a blesky.

Překvapivě se však spokojila s úsečným přikývnutím. „Není se čeho bát,“ ujistila je. „Můžete pracovat společně.“

Slečně Greenfieldové se okamžitě zvedla nálada. Annabelle v úsměvu odhalila zuby. Překvapilo by ji, kdyby se jim dvěma podařilo přesvědčit třeba jen jednoho jediného vlivného muže.

Se sebejistotou, kterou necítila, zavedla dívku k rušné zastávce drožek, kde vzduch páchl koňmi.

„Identifikovat, přistoupit, usmát se,“ broukala si slečna Greenfieldová. „Myslíte si, že se to dá celé provést nenápadně, slečno Archerová? Pochopte, můj otec... Nejsem si jistá, že si uvědomuje, že pracovat pro tuto věc je tak veřejná záležitost.“

Annabelle přelétla náměstí pronikavým pohledem. Byly v samém srdci Londýna, ve stínu Big Benu, obklopené lidmi, kteří měli pravděpodobně všichni nějakým způsobem co do činění s otcem slečny Greenfieldové. Být nenápadný by znamenalo zůstat v Oxfordu, což by bylo mnohem příjemnější. Džentlmen, který